

Mjölby Kommun

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Skogsglántan och Sya förskolor 2019-2020

Peggy Gustavsson
2019-06-01

Inledning	4
Skollagen	4
Diskrimineringslagen.....	5
Sju diskrimineringsgrunder (lättläst).....	5
1. Kön.....	5
2. Könsoverskridande identitet eller uttryck	6
3. Etnisk tillhörighet.....	6
4. Religion eller annan trosuppfattning	7
5. Funktionsnedsättning	7
6. Sexuell läggning	8
7. Ålder.....	9
Definition av begrepp.....	9
Planens utformning.....	10
Barnens delaktighet	10
Vårdnadshavarens delaktighet	10
Personalens arbete	10
Årshjul.....	11
Utvärdering av föregående års plan.....	12
Främjande arbete utifrån diskrimineringsgrunderna.....	12
Kön	12
Könsoverskridande identitet och uttryck.....	12
Etnisk tillhörighet	12
Religion eller annan trosuppfattning	13
Funktionsvariation.....	13
Sexuell läggning.....	13
Ålder	13
Kränkande behandling.....	13
Förebyggande och åtgärdande arbete utifrån diskrimineringsgrunderna	14
Kön.....	14
Könsoverskridande identitet eller uttryck.....	14
Etnisk tillhörighet	14
Religion eller annan trosuppfattning	14
Funktionsnedsättning.....	14
Sexuell läggning.....	14
Ålder	14

Kränkande behandling.....	15
Handlingsplaner för åtgärdande arbete	15
Rutin för anmälan och åtgärder vid upptäckt av diskriminering eller annan kränkande behandling....	15
Bilagor.....	17

Inledning

Alla barn och vuxna ska känna sig trygga i och känna sig välkomna till förskolan varje dag. Förskoleverksamheten ska vara fri från förekomst av diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Barn, pedagoger och vårdnadshavare ska känna sig trygga, accepterade och möta varandra med respekt.

Alla som arbetar i förskolan ska:

- medverka till att utveckla barnens känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor även utanför den närmaste gruppen,
- verka för demokratiska arbetsformer där barn, personal och vårdnadshavare har inflytande och är delaktiga,
- förankra grundläggande demokratiska värden i syfte att utveckla demokratiska samhällsmedborgare,
- visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt förhållningssätt

Skollagen

Enligt skollagen ska verksamheten bedriva ett målinriktat arbete för att främja och förebygga kränkande behandling av barn och elever. Årligen utarbetas en plan, likabehandlingsplan, som stöd för arbetet.

I planen ska det finnas mål för de främjande och förebyggande insatserna som bygger på analys av kartläggningar och utvärderingar av tidigare års arbete. Där ska finnas en beskrivning av vilket arbete som planeras och vilka rutiner som gäller. Planen ska beskriva hur barn och elever medverkar i det främjande och förebyggande arbetet. Planen ska vara känd hos alla i verksamheten och hos barns och elevers vårdnadshavare.

<http://www.skolverket.se/skolutveckling/vardegrund/planering-och-vardag/likabehandlingsarbete/likabehandlingsplan-1.201854>

a. Främjande insatser:

- Förstärker de positiva förutsättningarna för likabehandling genom arbetet med värdegrundsfrågor i personal- och barngrupp.
- Ingår som en naturlig del i verksamheten och omfattar alla diskrimineringspunkter.

b. Förebyggande insatser:

- Förhindrar diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling.
- Åtgärderna ska endast omfatta de riskfaktorer som identifierats genom kartläggning.

c. Åtgärdande arbete:

behandling.

– Skollagen föreskriver också ett förbud mot att huvudmannen och personal inte får utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling.

Diskrimineringslagen

Förskolan ska arbeta målmedvetet för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för barn oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning samt ålder. Detta innebär att förskolan ska göra allt för att förebygga och förhindra att något barn utsätts för trakasserier som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Varje år ska en plan upprättas som beskriver förskolans arbete för att främja barns lika rättigheter och möjligheter utifrån diskrimineringsgrunderna. Lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn blivit utsatt för kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. Rektor eller förskolechef ansvarar för att ärendet skyndsamt utreds och att åtgärder vidtas så att kränkningen upphör.

Utöver skollagen och diskrimineringslagen finns ansvaret att motverka kränkningar i läroplanen, arbetsmiljölagen, brottsbalken och FNs barnkonvention.

Sju diskrimineringsgrunder (lättläst)

Diskriminering är förbjudet om det beror på

1. Kön
2. Könsöverskridande identitet eller uttryck
3. Etnisk tillhörighet
4. Religion eller annan trosuppfattning
5. Funktionsnedsättning
6. Sexuell läggning
7. Ålder.

Dessa sju saker är våra diskrimineringsgrunder. Nu ska vi förklara vad de betyder.

1. Kön

Kvinnor, män och transsexuella kan bli diskriminerade på grund av kön. En person som är transsexuell

Det är förbjudet att diskriminera någon på grund av kön.

2. Könsoverskridande identitet eller uttryck

Min identitet

är min bild av mig själv.

Jag som skriver den här texten

är kvinna.

Den som inte känner sig som kvinna

och inte heller känner sig som en man

har en identitet

som är könsoverskridande.

DO använder ordet könsidentitet.

En transperson

har en könsidentitet

som överbygger de vanliga gränserna.

Det är förbjudet att diskriminera en transperson.

En man som klär sig som en kvinna

ska inte behandlas annorlunda.

En kvinna som klär sig som en man

ska inte heller behandlas annorlunda.

Det kan vara diskriminering.

3. Etnisk tillhörighet

Jordklotet är fullt av människor.

Vi kommer från olika länder,

olika nationer.

Vi har olika nationaliteter

till exempel

finländare, svenskar och polacker.

Alla människor

har olika hudfärg.

Vi kommer från olika kulturer.

Vi kan tillhöra olika folk

och bo i samma land.

Det kan kallas att vi har

olika etniska bakgrunder.

I lagen kallas det för etnisk tillhörighet.

Till exempel har samer

Alla människor har en eller flera etniska tillhörigheter.

En människa kan till exempel vara både same och svensk.

En annan människa har sin etniska bakgrund i Afrika, men är född i Sverige.

Alla människor har en eller flera etniska tillhörigheter.

Alla människor kan därför bli utsatta för etnisk diskriminering.

Om du behandlar en människa annorlunda för att du tycker att hon är annorlunda kan det vara diskriminering.

Det är förbjudet att diskriminera någon på grund av etnisk tillhörighet.

4. Religion eller annan trosuppfattning

Det är förbjudet att diskriminera på grund av religion eller tro. Kristendom och islam är exempel på religioner.

En annan trosuppfattning kan vara ateism.

Den som är ateist tror inte på någon Gud alls.

5. Funktionsnedsättning

En människa kan ha en funktionsnedsättning.

Nedsatt syn eller nedsatt hörsel är exempel på det.

Den som har en allergi mot jordnötter eller har svårt att gå har också en funktionsnedsättning.

Ibland gör det saker krångligare.
Ibland spelar det ingen roll
om man är allergisk mot jordnötter

eller inte.

Det beror på var man är
och hur miljön där ser ut.

Det går inte att se alla funktionsnedsättningar.

Några är osynliga.

Du kan inte se
att en person har problem
inne i magen.

Det kan till exempel vara
problem med mage och tarmar
eller oro och ångest.

Du kan heller inte se
om någon behöver extra hjälp
för att kunna förstå, koncentrera sig
eller sitta still.

En lättläst text
är nödvändig för några,
men kan vara bra för alla.

Om du bryter benet
och därför åker rullstol en månad
räknas inte det som funktionsnedsättning
enligt diskrimineringslagen.
Lagen kräver längre tid för
funktionsnedsättningen.

6. Sexuell läggning

Med sexuell läggning menas
om en människa blir kär i
män, kvinnor eller både män och kvinnor.

Den som blir kär i en person av samma kön
kallas homosexuell.

Den som blir kär i en person av motsatt kön
kallas heterosexuell.

Den som blir kär i både män och kvinnor
kallas bisexuell.

7. Ålder

Ålder berättar hur gammal en människa är, hur många födelsedagar man haft.
Du får inte behandla en människa annorlunda på grund av hennes ålder.
Det kan vara diskriminering.

Källa: <http://www.do.se/lattlast/sju-diskrimineringsgrunder/>
Hämtat den: 2018-05-21

Definition av begrepp

Direkt diskriminering:

– Ett barn eller en elev missgynnas i förhållande till andra om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Indirekt diskriminering:

– När verksamheten tillämpar bestämmelser eller förfaringsätt som verkar vara neutrala, men som i praktiken missgynnar ett barn enligt diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier:

– Ett uppträdande som kränker ett barns eller elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier:

Trakasserier som är av sexuell art t.ex. ovälkomna beröringar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade och upplevs som kränkande.

Kränkande behandling:

– Uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som inte har samband med diskrimineringsgrunderna. T.ex. suckar, fysiska påhopp, utfrysning mm. Kränkande behandling regleras inte i diskrimineringslagen utan i skollagen.

Mobbning:

– En person har blivit utsatt för kränkningar vid upprepade tillfällen. Det råder obalans i makt mellan den som mobbar och den som utsätts för mobbning.

Planens utformning

Förskolechefen har det yttersta ansvaret för att en plan mot diskriminering och kränkande behandling upprättas. Planen är ett levande dokument som är styrande i den dagliga verksamheten, det är all personals ansvar att den efterföljs. Likabehandlingsarbetet fortlöper under hela året och planen revideras årligen.

Barnens delaktighet

Barnens synpunkter, reaktioner och förhållningssätt ligger till grund för den kontinuerliga utvärderingen och revideringen av planen. Observationer (bilaga 1) sker fortlöpande och barnintervjuer (bilaga 2) sker minst en gång per läsår.

Vårdnadshavarens delaktighet

Vårdnadshavares synpunkter och tankar tas tillvara på vid dagliga samtal, en gång per läsår lämnas en enkät ut gällande likabehandlingsarbetet på förskolan (bilaga 3). Planen presenteras på avdelningarnas kvällsmöte för vårdnadshavare.

Personalens arbete

Planen följs upp kontinuerligt utifrån årshjulet (se sid 10) på avdelningsreflektioner, ledningsgrupp och kvällsmöten. Utvärdering och analys av arbetet görs en gång per läsår och sammanställning av barnintervjuer, observationer och enkäter sker i samband med upprättande av ny plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Januari**Februari****Mars****Hållplats**

Avdelningsreflektion

December**Hållplats**

Avdelningsreflektion

November**April****Avstämning**

Planen lyfts på APT

Oktober**Genomgång av ny plan
APT**Presenteras på
föräldramöte**Maj****Utvärdering**

Avdelningsreflektion

September**Ny plan upprättas i
ledningsgrupp**Sammanställning i
ledningsgrupp
Diskussion APT**Augusti****Kartläggning**

Barnintervjuer

Observationer

Enkät till vårdnadshavare

Juni**Juli**

Kartläggning

Information till kartläggning samlas in under hela året, i augusti görs en sammanställning inför upprättande av ny plan.

Hållplats

Under avdelningsreflektion går arbetslagen igenom Plan mot diskriminering och kränkande behandling och lägger fokus på att se om det förebyggande och åtgärdande arbetet efterföljs.

Avstämning

Förskolechef går tillsammans med personal igenom hur arbetet med Plan mot diskriminering och kränkande behandling fortlöpt under året.

Utvärdering av föregående års plan

Föregående års mål är fortfarande aktuella då vi ser ett stort behov av fortsatt arbete med att ge barnen verktyg för att motverka oönskade handlingar från andra. Att ta emot och respektera ett nej är ytterligare ett mål som känns oerhört relevant kopplat till barngrupperna och samhället i stort.

Främjande arbete utifrån diskrimineringsgrunderna

Kön

Mål: Vi bemöter alla som unika individer

- Vi skapar möjlighet för alla barn att leka i olika lek- och lärmiljöer genom att vi planerar rummen och materialet så att alla individers olika behov tillgodoses. Miljön ska vara uppbyggd på ett sätt som väcker intresse för att prova nya aktiviteter, både inne och ute.
- Vi ger alla barn samma talutrymme och lekutrymme.
- Vi gör varandra medvetna om vårt språk och förhållningssätt kring t.ex barnens klädsel eller val av aktiviteter.
- Vi lånar vid behov aktuell litteratur eller söker information på internet.
- Okodat, intelligent materialval.

Könsöverskridande identitet och uttryck

Mål: Vi bemöter alla som unika individer

- Vi reagerar och agerar vid språkbruk där ord med könsöverskridande identitet eller uttryck används kränkande.
- Vi respekterar varandras olikheter
- Vi lånar vid behov aktuell litteratur eller söker information på internet.

Etnisk tillhörighet

Mål: Vi bemöter alla som unika individer

- Materialet på avdelningen ska spegla olika kulturer.
- Vi aktualiserar vid behov andra språk genom tex sånger, räkneord, färger mm.
- Vi samtalar om likheter och olikheter utifrån barnens frågor och funderingar.
- Vi lyfter olika kulturer när det är aktuellt och om vårdnadshavare vill/önskar.
- Förskolans mat presenterar mat från olika världsdelar vissa veckor under året.
- Vi lånar vid behov aktuell litteratur eller söker information på internet.

Religion eller annan trosuppfattning

Mål: Vi bemöter alla som unika individer

- Vi samtalar med barnen om olika traditioner och högtider.
- Vi tillmötesgår vårdnadshavares önskemål så långt vi kan.
- Vi lånar vid behov aktuell litteratur eller söker information på internet.

Funktionsvariation

Mål: Vi bemöter alla som unika individer

- Vi anpassar aktiviteter så att alla kan delta utifrån sin egen förmåga.
- Vi anpassar miljöns utformning så funktionshindrade kan få sina behov tillgodosedda.
- Vi söker hjälp och samarbetspartner när så krävs utifrån barnens behov.
- Samtal utifrån barnens frågor och funderingar om funktionshinder. Samtalen sker på ett sådant sätt att det leder till förståelse och motverkar kränkning och diskriminering.
- Vi lånar vid behov aktuell litteratur eller söker information på internet

Sexuell läggning

Mål: Vi bemöter alla som unika individer

- Vi bemöter barnen i deras frågor och funderingar.
- Vi reagerar och agerar vid språkbruk där ord med sexuell anspelning används kränkande.
- Vi gör varandra medvetna om vårt språk och förhållningsätt kring t.ex barnens klädsel eller val av aktiviteter.
- Vi problematiserar inte familjekonstellationer utan är objektiva.
- Vi lånar vid behov aktuell litteratur eller söker information på internet.

Ålder

Mål: Vi bemöter alla som unika individer

- Vi reagerar och agerar vid språkbruk där ålder används kränkande.
- Vi gör varandra medvetna om vårt språk och förhållningsätt kring ålder tex varför vi ibland åldersindelar barnen.

Kränkande behandling

Mål: Alla ska kunna sätta upp stopphanden och säga stopp för att motverka ett oönskat beteende från någon annan.

Alla ska lära sig att respektera ett stopp/nej

- Personalen är närvarande i barnens lek och aktiviteter.
- Personalen har ett aktivt arbete kring stopphanden och att lyfta barnets förmåga att våga säga stopp och nej. Bekräftar och uppmuntrar när

- Samtal förs om hur vi är bra kamrater och barnens synpunkter tas tillvara. Positiva handlingar förstärks.

Förebyggande och åtgärdande arbete utifrån diskrimineringsgrunderna

Kön

I nuläget har ingen information eller händelser inkommit från barn, vårdnadshavare eller personal.

Könsöverskridande identitet eller uttryck

I nuläget har ingen information eller händelser inkommit från barn, vårdnadshavare eller personal.

Etnisk tillhörighet

Vi har blivit medvetna om att vi inte har fungerande inskolningsrutiner och informationsmaterial när vi möter barn och vårdnadshavare med annat etnisk tillhörighet.

Åtgärder:

- Ge personal mer verktyg för att kunna möta barn och vårdnadshavare med annat modersmål.
- Tänka på hur både skriftlig och muntlig information ges till vårdnadshavare t ex läroplan på olika språk.
- Använda tolk som en förutsättning för att kunna ge och få information från vårdnadshavare.
- Översättningsappar som en del av grundutbudet i Ipad.

Ansvarig: Förskolechef och avdelningspersonal.

Religion eller annan trosuppfattning

Vårdnadshavare som utifrån sin tro begränsar barnets handlingsutrymme, livsutrymme.

Funktionsnedsättning

I nuläget har ingen information eller händelser inkommit från barn, vårdnadshavare eller personal.

Sexuell läggning

I nuläget har ingen information eller händelser inkommit från barn, vårdnadshavare eller personal.

Ålder

I nuläget har ingen information eller händelser inkommit från barn, vårdnadshavare eller personal.

Kränkande behandling

Vi ser en stor ökning av våldslekar specifikt kopplat till pojkars sociala samspel och lek.

Åtgärder:

- Personal är närvarande i barnens lek och aktiviteter.
- Personal bryter våldslekar så fort de uppkommer, samtalar med barnen om våld.
- Personal arbetar med att benämna "bråklek" som våld för att synliggöra allvaret i situationen.
- Personal lyfter problematiken med berörda föräldrar och har en öppen dialog för att samverka mellan förskolan och hemmet.

Handlingsplaner för åtgärdande arbete

Särskilda handlingsplaner upprättas på respektive avdelning (se bilaga 4). Mål och åtgärder för att förebygga observerade risker sker på avdelningarna och dokumentet förvaras där. I de fall där problematiken sammanfaller på flera avdelningar skrivs mål och åtgärder in i planen för hela förskolan. Exempel på händelser som kan uppkomma och åtgärdande arbete går att finna i bilagor (se bilaga 5).

Rutin för anmälan och åtgärder vid upptäckt av diskriminering eller annan kränkande behandling

All form av kränkning som kommer till kännedom ska anmälas. När personalen får kännedom om att någon blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten måste detta anmälas till förskolechef, som i sin tur anmäler till huvudman. Anmälan ska göras utan någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan den anmäls.

Anmälan sker via digital rutin i verktyget LISA

<http://www.mjolby.se>

Åtgärder:

- Förskolechefen startar en utredning. Berörda underrättas.
- En analys görs av händelsen. Var, när, hur och varför sker kränkningen? Har det skett tidigare? Hur yttrar sig kränkningen? Vilka faktorer på organisations-, grupp- och individnivå påverkar uppkomsten av kränkningen?
- En handlingsplan upprättas. Arbetet dokumenteras fortlöpande.
- Uppföljning med berörda och återkoppling görs kontinuerligt tills kränkningen upphört.

Mjölby kommun

igen.

- På avdelningsmöten ses rutiner och arbetsätt över för att främja och förebygga att en liknande händelse inte inträffar

Barnobservation i grupp

1. Är våra lärmiljöer använda av alla individer?

Ex. kön, ålder, etnicitet, funktionshinder, olika grupperingar.

2. Vilken form av samspel kan du se? Kan du se något utanförskap?

Mellan kön, åldrar, etnicitet, funktionshinder, olika grupperingar.

3. Kan du i barngruppen se att ”Stoppanden” används som ett verktyg för att motverka oönskade handlingar?

Barnintervju

1. Vad är bra på förskolan?
2. Vad gör dig glad på förskolan?
3. Vad är inte bra på förskolan?
4. Vad gör dig ledsen på förskolan?
5. Vad gör dig arg på förskolan?
6. Hur känns det att gå till förskolan?
7. Lyssnar de vuxna på dig när du vill säga något viktigt?
8. Vågar du säga vad du vill och vad du tycker?
9. Får du vara med och bestämma på förskolan?
10. Har du känt dig stressad eller orolig någon gång på förskolan?
11. Vilka kompisar har du på förskolan?
12. Hur ska en bra kompis vara?
13. Vad gör du om någon är dum mot dig eller någon annan?
14. Finn det någon eller något du är rädd för på förskolan? Varför?

Enkät till vårdnadshavare

Inom förskolan strävar vi efter att alla ska trivas och känna sig trygga i sin tillvaro. Vi arbetar ständigt med vårt likabehandlingsarbete för att uppfylla detta. För att utvecklas i vårt arbete vill vi också ta del av tankar och funderingar från Er vårdnadshavare. Ni kan välja mellan att skriva Ert namn på raden nedanför eller att svara på enkäten anonymt.

Namn: _____ E

Enkäten lämnas in senast _____

Vet du vart du kan hitta vår plan mot kränkande behandling?

Ja Nej

Har du läst vår plan mot kränkande behandling?

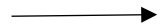
Ja Nej

Om ja, finns det något du tycker vi ska ändra på?

Vad är likabehandling för dig?

Upplever du att Ert/Era barn trivs på förskolan?

Ja Nej

Hur upplever du stämningen på förskolan?

Bra Mindre bra Dåligt

Kommentar: _____

Hur upplever du pedagogernas bemötande?

Bra Mindre bra Dåligt

Kommentar: _____

Vad är bra?

Vad kan bli bättre?

Övrigt

Tack för att du tog dig tid och bidrar till ett utvecklat likabehandlingsarbete på vår förskola!

Bilaga 4

Handlingsplan för åtgärdande arbete

(Överskrift infogas här)

Händelserapport:
(Beskriv ärendet)

Handlingsplan:
(information till vårdnadshavare mm.)

-förebyggande åtgärd

Uppföljning:

Bilaga 5

Händelser som kan uppkomma i vår verksamhet.

Risker vi pedagoger sett utifrån tidigare observationer.

Handlingsplan barn-barn

Händelse	Tid	Åtgärd
Barn slår, sparkar och/eller biter något annat barn.	När det inträffar	Samtala med barnen om empati och hur vi ska vara mot varandra. Lär barnen säga stopp/nej. Ge uppmärksamhet till det barnet som blivit utsatt.
Barn har vid upprepade tillfällen inte fått vara med och leka. Barn utesluter andra barn.	När det inträffar	Observera barngruppen, var lyhörd, visa att det inte är okej. Hjälp barnet in i leken. Lyft fram det utsatta barnet på ett positivt sätt.
Barn får inte vara i fred på toaletten.	När det inträffar	Vuxna och barn måste respektera andra barns integritet. Prata med barnen om att inte störa någon annan.

Handlingsplan pedagoger-barn

Händelse	Tid	Åtgärd
Pedagoger bestämmer utan dialog med barnen (i situationer där barn kan ha inflytande).	När det inträffar	Vi pedagoger påminner varandra om att barn ska ha inflytande. Vid behov är förskolechef med som stöd.
Svårt att vid konfliktsituationer reda ut/veta vad som verkligen har hänt.	När det inträffar	Prata med barnen, ställ öppna frågor, lyssna på barnen och ha tålamod. Försök få barnen att själva lösa konflikten. Var nära i barns lek.
Barn som har kissat på sig.	När det inträffar	Gör det inte till en offentlig sak. Var diskret med kissiga kläder i påse.
När det fattas lämpliga kläder.	När det inträffar	Pedagogerna ska vara diskreta och ordna lånekläder vid behov. Sätt upp lapp till berörda vårdnadshavare.
Vårdnadshavare och pedagoger pratar "över huvudet" på barnet (om saker barnet inte bör höra).	Tid utanför barngruppen	Gå undan och prata, alternativt bestäm tid för samtal eller telefonkontakt.
Pedagoger emellan pratar "över huvudet" på barnet (om saker som barnet inte bör höra)	Tid utanför barngruppen	Gå undan och prata, alternativt ta ett samtal vid senare tillfälle. Ta upp vid avdelningsreflektion.